

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1366/16-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola speciální a Praktická škola Jihlava, příspěvková organizace
Sídlo	Březinova 3659/31, 586 01 Jihlava
E-mail právnické osoby	office@spst.cz
IČ	70 888 396
Identifikátor	618 700 684
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zuzana Šimková
Zřizovatel	Statutární město Jihlava
Místo inspekční činnosti	Březinova 3659/31, Jihlava
Termín inspekční činnosti	6. – 10. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Hodnocení a kontrola podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků v oblastech vymezených vybranými specifickými úkoly Plánu hlavních úkolů České školní inspekce (Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků středního odborného vzdělávání, Vzdělávání

žáků umístěných v domovech pro osoby se zdravotním postižením, Efektivita primárně preventivních aktivit škol s cílem minimalizace rizik spojených s výskytem rizikového chování, Vzdělávání žáků se sluchovým postižením, Kvalita komunikace mezi školou, rodiči a veřejností, Participace žáků na fungování a rozvoji školy a Zajištění dietního stravování v zařízeních školního stravování) podle § 174 odst. 2 písm. a) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola speciální a Praktická škola Jihlava, příspěvková organizace (dále jen „škola“) vykonává v souladu se zápisem ve školském rejstříku činnost základní školy, střední školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. Většina žáků základní školy (k 30. 9. 2016 jich bylo 64) se vzdělává podle Školního vzdělávacího programu Škola dobrého startu zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání Základní škola speciální. Tři žáci s lehkým mentálním postižením pracují podle individuálního vzdělávacího plánu vycházejícího z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Ve střední škole se vzdělává 30 žáků. Vedle oboru vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá se od roku 2013 vzdělávají žáci také v oboru vzdělání 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá. Pro oba obory má škola zpracované příslušné školní vzdělávací programy. Zájmové vzdělávání vychází ze Školního vzdělávacího programu pro školní družinu, dochází sem 28 žáků. Stravování ve školní jídelně-výdejně využívá 60 žáků.

Škola je plně organizovaná, řadí se k větším školám svého typu. Dlouhodobě zajišťuje komplexní péči zejména o žáky se středně těžkým a těžkým zdravotním postižením, o žáky s autismem a se souběžným postižením více vadami. Je umístěna v klidné části krajského města nedaleko zastávky městské hromadné dopravy. Součástí venkovních prostor je i rozlehlé parkoviště. Má tak dobré podmínky pro docházení, dojíždění i dovážení žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má dlouhodobou strategii svého rozvoje, jež je v souladu se záměry zřizovatele. Vedení školy se daří rozvíjet školu ve všech stanovených oblastech, stěžejním cílem je všestranný rozvoj osobnosti žáků uplatňováním širokého spektra podpůrných opatření a metod práce. Při řízení školy uplatňuje ředitelka školy i její zástupkyně dlouholeté řídicí zkušenosti a odbornou erudovanost. Obě sledují aktuální trendy ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vedou k tomu i pedagogické pracovníky školy. Svědčí o tom vysoká účast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a uplatňování získaných vědomostí a dovedností ve výuce. Metodickou podporu pedagogickým pracovníkům poskytuje také metodické sdružení školy. Všichni pedagogičtí pracovníci školy splňují podmínku bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti, kromě dvou pedagogů jsou také odborně kvalifikovaní.

Pedagogové jsou v každodenním kontaktu, což je vzhledem k charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáků přínosné a nutné. Část pedagogů se občansky angažuje i ve svém osobním životě ve prospěch osob se zdravotním postižením v profesních a oborových sdruženích a v dalších organizacích. Věnují se rovněž publikační a lektorské činnosti. Škola pořádá odborná pléna s pediatry, pedagogy a dalšími odbornými pracovníky s cílem zlepšení komplexní péče o žáky s těžkým zdravotním postižením. Přínosné jsou vzájemné hospitace a výměna zkušeností.

Širší vedení školy tvoří kromě ředitelky školy a její zástupkyně vedoucí vychovatelka a školní metodička (vedoucí metodického sdružení, výchovná poradkyně a metodička prevence v jedné osobě). V týdenních intervalech společně hodnotí dosavadní činnost

a plánují organizační záležitosti na další období. Vedoucí pracovnice se aktivně podílejí na kontrolní a hospitační činnosti, která je pravidelná a účelná.

System zajištění bezpečnosti ve škole je funkční. Bezpečnost a ochrana zdraví je upravena v řádech školy. Škola je zabezpečena elektronickým vrátným u čtyř vhodových dveří. Úrazy žáků jsou evidovány v knize úrazů, jejich počet je minimální. Na esteticky podnětného prostředí interiéru chodeb a tříd se podílejí žáci svými výtvarnými a rukodělnými pracemi.

Škola má velmi kvalitní materiální zázemí, které pravidelně obnovuje a doplňuje s cílem co nejvšestrannější podpory žáků. Od poslední inspekce zřídila speciální učebnu pro žáky s poruchami autistického spektra umožňující strukturované vyučování. Od září 2014 škola disponuje vlastním dopravním hřištěm v areálu školy, osázeným dopravními značkami a funkčními semaforem v reálných velikostech. Dále má k dispozici speciálně upravený handbike a nová kola pro asistovanou jízdu. Vybavení dopravního hřiště v hodnotě 100 000 Kč získala škola v rámci projektu Bezpečně do školy jako první cenu za účast v soutěži (natočení nejlepšího videospotu na téma dopravní výchova). Pro vzdělávání ve střední škole byly pořízeny dvě interaktivní tabule, pro alternativní komunikaci a výuku žáků školy slouží 20 nových iPodů.

Školní družina má k dispozici nejen prostory kmenové učebny, ale také relaxační místnost, keramickou dílnu, tělocvičnu, počítačovou učebnu, hřiště a zahradu na školním pozemku. Podle dostupnosti může školní družina používat i volné třídy.

Vzdělávání žáků je zajištěno vícezdrojovým financováním. Finanční prostředky ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání jsou hlavním zdrojem příjmů. Na úhradu provozních nákladů je určen příspěvek na provoz z rozpočtu zřizovatele, který byl navýšen o účelově určené finanční prostředky na další vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola zpracovává projekty za účelem získávání dalších finančních prostředků, které využívá ke zkvalitnění výuky. Nejrozsáhlejší byly dva projekty spolufinancované Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Cílem projektů je prostřednictvím nových metod a nástrojů zkvalitnit vzdělávání žáků v základní a střední škole (rozvoj matematické, čtenářské a informační gramotnosti, zkvalitnění výuky v oblasti přírodních věd, vzdělávání pedagogických pracovníků pro oblast digitálních technologií a rozvoj finanční gramotnosti žáků.

Školní jídelna-výdejna v rámci školního stravování vydává jídla, která na základě smlouvy připravuje provozovatel stravovacích služeb. O dietní stravování zatím neprojevil zájem žádný zákonný zástupce žáka.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všichni žáci jsou do školy zařazeni na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení školského poradenského zařízení. Přílohou žádosti je písemné poučení zákonných zástupců o organizaci vzdělávání ve škole a informace o dalších podstatných záležitostech týkajících se jejich dítěte.

Ve třídách složených z žáků více ročníků pracují souběžně tři pedagogičtí pracovníci. Žáci jsou zařazováni do tříd tak, aby to vyhovovalo co nejlépe jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Takto pojatá organizace vzdělávání je náročná na přípravu a spolupráci pedagogů, pro žáky je ale přínosná, i když v některých sledovaných hodinách zvolené aktivity žáky navzájem rušily. Bylo to patrné i ve třídě, kde probíhala výuka angličtiny žákyně s lehkým mentálním postižením. Výuka cizího jazyka, který má do individuálního vzdělávacího plánu nově zařazen od září 2016 (v návaznosti na legislativní změny ve vzdělávání žáků

se speciálními vzdělávacími potřebami), se jevila jako faktor, který ji stresuje, ačkoliv probíhala zábavnou, jednoduchou formou.

V převážné většině hodin byla zaznamenána výuka založená na znalosti specifík jednotlivých žáků, používané metody byly zpravidla efektivní, stejně jako využití pomůcek (včetně pomůcek pro imobilní žáky - elektrozvedáků a transportního kolejnicového systému). Výuka žáků s poruchami autistického spektra byla důsledně strukturovaná, žáci pracovali ve třídě a individuálně s podporou pedagogického pracovníka.

Ve škole se vzdělávají tři žáci žijící v domovech pro zdravotně postižené osoby. Při jejich vzdělávání nebyl zjištěn rozdíl v přístupu ze stran školy ve srovnání s ostatními žáky. Jsou denně dováženi do školy, účastní se i akcí pořádaných školou.

Bylo sledováno rovněž vzdělávání tří žákyň se souběžným postižením více vadami, z nichž jedno je těžké sluchové postižení. Jedna žákyně využívající naslouchadla jako kompenzační pomůcku, pracovala s ostatními žáky ve třídě bez nutné dopomoci dalšího pedagoga. Další žákyně spolupracovala ve třídě s asistentkou pedagoga za pomoci znakového jazyka. Vzdělávání ve třídě probíhalo ve vstřícné a příjemné atmosféře. Všichni pedagogové respektovali individuální možnosti a schopnosti všech žáků ve třídě. Zvolené metody a formy práce zohledňovaly jejich individuální vzdělávací potřeby. Lepších vzdělávacích výsledků bylo dosahováno ve třídě, kde vyučující používali velké množství didaktických pomůcek a obsah výuky zaměřovali na získání a upevnění nových znalostí a dovedností. Promyšlená příprava úkolů, individualizace výuky se zapojením žákyň se sluchovým postižením, respektování osobního tempa žáků, průběžná motivace a nenásilné střídání činností přispívalo k celkovému vývoji a spokojenosti žáků.

Odborné vzdělávání v Praktické škole jednoleté se zaměřuje na Provoz domácnosti, v Praktické škole dvouleté na Pečovatelství. Při výuce se i zde projevoval důsledně dodržovaný individuální přístup k jednotlivým žákům. Žáci byli zapojováni do aktivit a pracovali také s didaktickou technikou. V hodinách byla zaznamenána frontální výuka, skupinová práce, ale i samostatná práce žáků. Výraznou aktivitu žáci projevovali zejména v muzikoterapii, která je zařazena do předmětu hudební výchova.

Ve většině sledovaných hodin v základní i střední škole došlo ke zhodnocení, obvykle však hodnotil pouze učitel. Žáci byli motivováni pochvalami a laskavým přístupem. Pro zdravý vývoj žáků slouží i další podpůrné terapie – např. canisterapie, fyzioterapie, hydroterapie a rehabilitační plavání.

Během hospitační činnosti ve školní družině byl zaznamenán individuální přístup ke každému účastníkovi zájmového vzdělávání. Docházelo ke střídání činností dle potřeb jednotlivých účastníků zájmového vzdělávání. Vládla zde přátelská atmosféra. Žáci byli podporováni v jimi vybraných aktivitách.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola systematicky zjišťuje objektivní informace o kvalitě svého vzdělávání. Vedle základního zařazení žáků do vzdělávacích programů podle doporučení poradenského zařízení se věnují třídní učitelé velmi podrobné speciálně pedagogické diagnostice, na jejímž základě jsou žákům vypracovány individuální vzdělávací plány respektující nejen druh, typ a stupeň postižení, ale také vývojovou úroveň a psychický stav žáka. Programy jsou pravidelně měsíčně vyhodnocovány a na základě výsledků jsou stanoveny další vzdělávací postupy. Spolupráce zákonných zástupců žáků na tvorbě těchto programů je jednou z činností, kterou škola posiluje vztah žáků k rodinnému prostředí. Rodiče žáků se mohou účastnit všech aktivit pořádaných školou i vyučování. Aktuální informace dostávají pravidelně prostřednictvím webových stránek, informačního bulletinu a na čtvrtletních

schůzkách. Komunikace se zákonnými zástupci žáků probíhá též neformálně při každodenním doprovodu žáků do školy.

Společně s pedagogy jsou zákonní zástupci žáků členy spolku Kamínek Jihlava, který působí při škole a zaměřuje se na podporu výchovy a vzdělávání žáků školy a jejich rodin, rozvoj zájmové činnosti a rekreačních aktivit žáků. Prostřednictvím tohoto spolku je zákonným zástupcům poskytováno i poradenství ve zdravotní a sociální oblasti. Rodiče jsou se školou v kontaktu i prostřednictvím osobních asistentek ze spolku Život 90, které poskytují osobní asistenci dětem v rodinách i ve škole během výuky.

Škola sama uskutečňuje program poradenských služeb ve škole, který je založen na analýze potřeb školy a jeho pravidelném vyhodnocování. Díky úzké spolupráci všech aktérů vzdělávání se daří negativní jevy v chování žáků minimalizovat.

Žáci 9. a 10. ročníku základní školy speciální a žáci praktické školy vykonávají předprofesní přípravu v městské knihovně, v domově pro seniory Jihlava a v zoologické zahradě. U žáků střední školy se bohužel projevuje nízká uplatnitelnost na pracovním trhu. To je dáno nedostatečným profesním zázemím města a okolí, ale také vysokými nároky na bezpečnost a hygienu, které jsou kladeny na zaměstnavatele v případě zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Zapojováním do kulturních, sportovních a dalších společenských akcí podporují pedagogové u žáků sociokulturní návyky, kultivované chování a vystupování, pomáhají jim orientovat se ve společenských skupinách, začleňovat se do běžného života. Na škole působí hudební skupina Raraši, která rovněž prezentuje školu na veřejnosti. Škola je aktivní v účasti na různých soutěžích, ve výtvarné oblasti dosáhla několika ocenění mezinárodního významu. Díky zaměření školy na zdravý životní styl je úspěšná i ve sportovních soutěžích. Vzájemně přínosná je spolupráce se zřizovatelem i celou řadou dalších partnerů – s běžnými školami, odborníky, spolky, sportovními a kulturními organizacemi.

Závěry

Hodnocení vývoje

- škola dlouhodobě poskytuje všestrannou péči o žáky se zdravotním postižením
- pokračuje v trendu budování kvalitního materiálního zázemí, využívá financování z více zdrojů
- svoji vzdělávací nabídku rozšířila o obor Praktická škola dvouletá

Silné stránky

- většina pedagogů navzájem aktivně spolupracuje, část pedagogů se významně občansky angažuje
- výukové metody a pomůcky jsou využívány účelně s ohledem na co nejširší podporu žáka
- kvalitní je podpora každého žáka prostřednictvím individuálního vzdělávacího plánu, který je pravidelně měsíčně vyhodnocován
- k rozvoji osobnosti žáků je využíváno množství terapií (muzikoterapie, hydroterapie, canisterapie, fyzioterapie apod.)
- spolupráce s širokou škálou partnerů je přínosem pro podporu výchovy a vzdělávání žáků školy a jejich rodin

Slabé stránky

- v některých sledovaných hodinách zvolené aktivity žáky navzájem rušily

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- věnovat pozornost organizaci jednotlivých vyučovacích jednotek tak, aby byly efektivní pro všechny žáky

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní škola speciální a Praktická škola Jihlava, příspěvková organizace, ze dne 30. 10. 2012, včetně dodatku č. 1 z 30. 10. 2012 a dodatku č. 3, ze dne 1. 9. 2014
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ve věci změny zápisu do rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 1. 9. 2014
3. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 1. 9. 2014
4. Jmenování ředitelky na vedoucí pracovní místo, s účinností od 1. 8. 2012, ze dne 28. 6. 2012
5. Školní vzdělávací program „Škola dobrého startu“, č. j. 22 931/2008-61, vytvořený podle RVP ZŠS, platný od 3. 9. 2012 včetně Školního vzdělávacího programu školní družiny
6. Žáci s lehkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami vzdělávání podle IVP, který vychází z RVP pro ZV
7. Školní vzdělávací program „Praktika“ zpracovaný podle RVP pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá, platný 1. 9. 2012
8. Školní vzdělávací program „Praktika II“ zpracovaný podle RVP pro obor vzdělávání praktická škola dvouletá, platný 1. 9. 2013
9. Personální dokumentace
10. Ukázky žákovských prací, žákovská portfolia
11. Přímá vyučovací povinnost vychovatelů a asistentů pedagoga na školní rok 2016 a 2017
12. Plán práce ŠD na rok 2016 – 2017
13. Zápisní lísky do školní družiny pro školní rok 2016/2017
14. Plán autoevaluace ZŠ speciální a Praktické školy Jihlava na období 2017 až 2020
15. Rozvrh hodin na školní rok 2016/2017
16. Třídní knihy za školní rok 2015/2016 a 2016/2017
17. Vnitřní řád školní družiny, s účinností od 1. 9. 2016
18. Plán práce na školní rok 2016/2017, platný od 1. 9. 2016
19. Školní řád školní rok 2016/2017, účinný od 1. 9. 2016
20. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2015/2016, ze dne 31. 8. 2016
21. Vlastní hodnocení školy za školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
22. Záписy z jednání pedagogických rad od školního roku 2015/2016 a 2016/2017
23. Zápis z jednání pedagogické rady, ze dne 31. 8. 2016
24. Pedagogická a provozní rada, ze dne 31. 8. 2016

25. Plenární schůze rodičů, ze dne 1. 9. 2016
26. Dokumentace související s činností školní jídelny-výdejny
27. Řád výdejny stravy, ze dne 1. 9. 2010
28. Smlouva o zajištění školního stravování, ze dne 1. 9. 2012
29. Smlouva o přepravě věci, ze dne 1. 6. 2011
30. Kniha úrazů od školního roku 2011/2012

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka

Mgr. Eva Kořínková, v. r.

Mgr. Andrea Zadinová, školní inspektorka

Mgr. Andrea Zadinová, v. r.

Bc. Dana Kuličková, kontrolní pracovnice

Bc. Dana Kuličková, v. r.

Ing. Marta Špalková, speciální pedagožka

Ing. Marta Špalková, v. r.

Mgr. Eva Šimečková, odbornice na základní vzdělávání

Mgr. Eva Šimečková, v. r.

V Havlíčkově Brodě 27. 2. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Zuzana Šimková, ředitelka školy

Mgr. Zuzana Šimková, v. r.

V Jihlavě 28. 2. 2017